

Agencija za
strukovno obrazovanje
i obrazovanje odraslih

U P U T E

za provedbu smotri radova i natjecanja učenika i učenica srednjih škola Republike Hrvatske u strukovnim disciplinama u 2018. godini

Zagreb, prosinac 2017. godine

U P U T E

za provedbu smotri radova i natjecanja učenika i učenica srednjih škola Republike Hrvatske u strukovnim disciplinama u 2018. godini

1. OPĆE UPUTE

Natjecanje učenika/ca u strukovnim disciplinama (dalje u tekstu: natjecanje) je pravilima određen postupak iskazivanja znanja, vještina i sposobnosti učenika/ca pisanim, praktičnim ili usmenim oblicima - pojedinačno ili u skupini. Na kraju natjecanja povjerenstvo objavljuje ljestvicu poretka na temelju postignutih rezultata. Natjecanja mogu imati nekoliko razina: školsku, županijsku (međužupanijsku) i državnu. U vrijeme održavanja županijskih i međužupanijskih natjecanja održava se i natjecanje na razini Grada Zagreba. Državnome natjecanju, u pravilu, prethode dvije razine natjecanja.

Smotre radova učenika/ca u strukovnim disciplinama (dalje u tekstu: smotre) podrazumijevaju predstavljanje postignuća u znanjima, vještinama i sposobnostima učenika/ca. Smotre mogu imati nekoliko razina: školsku, županijsku (međužupanijsku) i državnu.

Na natjecanjima i smotrama sudjeluju učenici/ce koji/e se kao pojedinci ili članovi određene skupine ističu znanjem, vještinama ili sposobnostima u skladu s programom/pravilima pojedinoga natjecanja ili smotre. Natjecati se mogu redoviti učenici/ce srednjih škola Republike Hrvatske, u skladu s načelom slobode izbora svakog učenika/ce. Pod istim uvjetima na natjecanjima i smotrama mogu sudjelovati i učenici/ce s posebnim potrebama, kojima će organizator natjecanja osigurati primjerene tehničke uvjete za sudjelovanje. Broj učenika/ca na natjecanju, odnosno smotri u pravilu ovisi o ukupnom broju učenika/ca koji se školuju za određeno zanimanje.

Jednog ili više učenika/ca na natjecanju ili smotri, u pravilu, prati mentor/ica (nastavnik/ica ili stručni/a voditelj/ica) koji/a ga je pripremao/la za natjecanje ili smotru, a najviše, po disciplini natjecanja, jedan mentor iz škole.

O broju učenika/ca i mentora/ica – sudionika/ca na državnoj razini natjecanja i smotri odlučuje Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (u daljnjem tekstu: Agencija).

županijskoj/međužupanijskoj razini natjecanja i smotri odlučuje Agencija.

Svrha natjecanja i smotre je:

- a) prezentacija učeničkih znanja, vještina i sposobnosti
- b) poticanje i motiviranje učenika/ca na prezentaciju svojih znanja, vještina i sposobnosti
- c) prezentacija zanimanja
- d) profesionalno usmjeravanje učenika/ca osnovnih i srednjih škola.

Natjecanja i smotre na školskoj i županijskoj/međužupanijskoj razini organiziraju jedan ili više organizatora. Ovisno o razini, organizatori natjecanja ili smotre mogu biti Agencija, škola domaćin, županija, odnosno Grad Zagreb te odgovarajuća strukovna udruga, zajednica ili društvo. Natjecanje i smotra mogu imati jednog ili više suorganizatora.

Organizator natjecanja i smotri na državnoj razini je Agencija, a suorganizatori mogu biti strukovne udruge, zajednice ili društva, županija, grad ili općina i škola domaćin.

Natjecanja i smotre provode školska, županijska ili međužupanijska povjerenstva, odnosno povjerenstva Grada Zagreba te državna povjerenstva. Provedbu natjecanja i smotri učenika/ca strukovnih škola iz strukovnih disciplina na svim razinama usklađuje Agencija. Agencija odlučuje o disciplinama natjecanja i smotri.

Sudjelovanje na svim razinama natjecanja i smotri mora proizlaziti iz redovitoga školskog programa, izvannastavnoga rada ili dodatne nastave koja se provodi tijekom cijele školske godine i sastavni je dio godišnjega plana i programa rada škole.

Na natjecanju ili smotri mogu se izložiti i predstaviti istraživački radovi učenika proizišli iz pokusa i istraživanja koje prihvati državno povjerenstvo i pod uvjetom da prethodno nisu prijavljeni ili prikazani na državnim smotrama i natjecanjima iz drugih područja.

Ako je manji broj škola u okviru jedne županije, na prijedlog Agencije organizira se međužupanijsko (regionalno) natjecanje. Organizator međužupanijskoga natjecanja utvrđuje se međusobnim dogovorom županija. Ako je ukupan broj škola s istim programom u Republici Hrvatskoj iz kojeg se učenici/ce natječu u strukovnoj disciplini manji od 20, državnome natjecanju mogu prethoditi samo školska natjecanja.

Vremenik natjecanja i smotri na svim razinama, za svaku školsku godinu, donosi Agencija, u skladu s pravilnikom kojim se određuje kalendar rada srednjih škola.

Natjecanja i smotre na svim razinama organiziraju se u školama koje imaju uvjete za provedbu natjecanja ili smotre u pojedinoj disciplini, kao i u prostorima drugih ustanova i pravnih osoba.

2. UPUTE ŠKOLAMA, UČENICIMA/AMA I MENTORIMA/CAMA

Škola će u pripremi natjecanja i smotri:

- omogućiti učenicima/ama slobodan izbor discipline u kojoj žele sudjelovati na natjecanju i/ili smotri
- izabrati nastavnike/ce koji će pripremati i voditi učenike na natjecanja i smotre
- izraditi ili odobriti programe izvannastavnoga rada ili dodatne programe kojima se potiču i razvijaju stvaralačke mogućnosti svakog/e učenika/ce
- upoznati sve učenike/ce i njihove roditelje s programima rada škole, provedbom pojedinih natjecanja ili smotri te svakom učeniku/ci omogućiti slobodan izbor na kojem će natjecanju/natjecanjima ili smotri/smotrama sudjelovati
- osigurati materijalne, tehničke i ostale potrebne uvjete za primjerenu pripremu učenika/ca za sudjelovanje na natjecanju ili smotri
- sve oblike izvannastavnoga rada uklopiti u organizaciju radnoga dana i tjedna da se ne bi ometalo ostvarivanje redovitih programa
- stalno senzibilizirati okruženje za vrjednovanje rezultata rada škole i svakoga/e pojedinog/e učenika/ce i nastavnika/ce
- surađivati sa strukovnim udrugama, zajednicama i društvima čiji su članovi prosvjetni djelatnici te stručnjaci iz pojedinih područja i specijalnosti, a za koje škola procjenjuje da pridonose kvalitetnom i stručnom ostvarivanju programa izvannastavnih aktivnosti, tj. natjecanja i smotri.

Sudjelovanje učenika/ca i njihovih mentora/ica na određenim razinama natjecanja ili smotri škola će prijaviti Agenciji putem informacijskoga sustava strukovnog obrazovanja – VETIS-a, najkasnije do dana utvrđenog pravilima, odnosno programom pojedinog natjecanja ili smotre. Nepotpune prijave Agencija neće prihvatiti.

Škole domaćini, u suradnji s drugim su/organizatorima i mjerodavnim povjerenstvom, obvezatno obavještavaju sredstva javnoga priopćavanja o natjecanjima i smotrama što ih organiziraju u svojoj sredini.

Sa županijskoga/međužupanijskog natjecanja i smotre na državno natjecanje i smotru pristupaju učenici/ce koje potvrdi županijsko/međužupanijsko povjerenstvo prema propisanim kriterijima i rezultatima postignutima na županijskoj ili međužupanijskoj razini.

Učenici/ce i mentori/ce dužni su poštovati ove Upute, pravila za pojedina natjecanja i smotre te programe povjerenstava i škola domaćina.

Tijekom županijskih, međužupanijskih i državnih natjecanja i smotri mjerodavno povjerenstvo treba organizirati okrugle stolove i tematska predavanja te omogućiti održavanje stručnih razgovora i objašnjavanje mogućih nejasnoća u pravilima natjecanja ili smotre.

3. OPĆE UPUTE ZA PROVEDBU NATJECANJA

Kriteriji za prosudbu uspješnosti natjecatelja moraju biti precizni i jasni, a instrumenti za procjenu tako razrađeni da omogućuju usporedivost rezultata i minimaliziraju subjektivnost ispitivača. Kriterije za prosudbu donosi državno povjerenstvo za pojedino natjecanje.

Natjecanja se mogu provoditi na tri načina:

- a) pisanom provjerom stručno-teorijskoga znanja
- b) pisanom provjerom stručno-teorijskoga znanja i praktičnim zadatkom ili
- c) praktičnim zadatkom.

Pisane zadatke za školsku razinu natjecanja, koja prethode županijskim/međužupanijskim natjecanjima, sastavlja povjerenstvo što ga imenuje ravnatelj škole, ako u pravilima za pojedino natjecanje nije određeno drukčije.

Pisane zadatke za državna natjecanja i sva izlučna natjecanja za sudjelovanje na državnim natjecanjima sastavlja državno povjerenstvo.

Agencija, putem informacijskoga sustava za strukovno obrazovanje – VETIS-a, dostavlja svim povjerenstvima koji provode izlučna natjecanja za sudjelovanje na državnim natjecanjima pisane zadatke s rješenjima. Zadatci s rješenjima se dostavljaju onoliko vremena prije natjecanja koliko je potrebno za dostatnu i potpunu pripremu natjecanja. Svi rokovi dostavljanja moraju biti objavljeni u programu svakoga pojedinog natjecanja.

Pisani i usmeni učenički odgovori vrjednuju se bodovima.

Pisani zadatci za provedbu natjecanja dostavljaju se učenicima natjecateljima u omotnici s naslovnicom.

A. Omotnica s naslovnicom:

Omotnica je presavijeni arak A3 formata na kojoj je tiskana naslovnica preuzeta iz VETIS-a.

B. Zadatci:

Zadatci moraju biti jednoznačni, razumljivi, napisani hrvatskim standardnim jezikom, poštujući načela pravopisa hrvatskoga jezika, odnosno na jeziku i pismu nacionalne manjine učenika/ce koji/a sudjeluje na natjecanju.

Zadatci moraju biti primjereni razvojnoj dobi učenika/ce te usklađeni s Okvirnim nastavnim planom i programom.

Uz svaki zadatak mora biti upisan maksimalan broj bodova te ucrtano mjesto za ostvareni broj bodova.

Uz svaki zadatak mora biti ostavljeno dovoljno mjesta za upisivanje odgovora koji ne smiju sadržavati naknadne ispravke tintom ili korektorom. Ispravljani odgovori se ne vrjednuju. Odgovori ili rješenja zadataka se moraju pisati kemijskom olovkom, nalivperom ili ispisom na pisaču, ne koristeći crvenu boju ispisa.

Član povjerenstva koji pregledava zadatke znakom \surd označava da je odgovor ispravan, crvenom bojom ispisuje broj ostvarenih bodova uz odgovore. Svojim potpisom u desnim donjim dijelovima svake stranica potpisuje da su sve stranice pregledane.

Ako se pri upisivanju broja bodova ili pri konačnom zbroju bodova pogriješi, pogriješku treba precrtati dvjema kosim crtama te dopisati ispravak s čitljivim potpisom prezimena svih članova povjerenstva (tri člana).

Pogrješka/e člana povjerenstva ili svih članova povjerenstva ne smije/u utjecati na ostvareni rezultat učenika/ce.

Nakon pregleda svih zadataka sastavljaju se privremene ljestvice poretka pod zaporkama (za svaku disciplinu posebno), koje se objavljuju na oglasnoj ploči.

Natjecateljima/cama i njihovim mentorima/cama dopušten je, na pisani zahtjev, uvid u njihova rješenja u nazočnosti člana povjerenstva. Ako učenik/ca smatra da njegova/njezina rješenja nisu korektno vrjednovana, može podnijeti pisanu žalbu povjerenstvu u roku od 30 minuta od objave privremene ljestvice poretka.

Povjerenstvo je dužno odmah riješiti sve žalbe, odnosno napisati odgovore na žalbe i dati ih učenicima/cama. Iznimno, u slučaju da učenikov/čin odgovor traži provjeru u literaturi koja je povjerenstvu nedostupna, predsjednik povjerenstva dužan je obrazložiti usmeno i pisano sudionicima natjecanja da je moguća promjena poretka nakon uvida u propisane školske udžbenike i drugu stručnu literaturu najkasnije 48 sati nakon svršetka natjecanja.

Nakon rješavanja svih žalbi objavljuje se ljestvica konačnoga poretka, nakon čije objave žalbe više nisu moguće. Konačni poredak obvezatno se objavljuje u glasilu natjecanja – biltenu i na mrežnoj stranici Agencije na kojima će se pratiti i obrađivati podatci sa svih natjecanja.

Kada županijsko povjerenstvo dostavi Agenciji ljestvicu konačnog poretka svih učenika koji su sudjelovali na županijskom, odnosno međužupanijskom natjecanju, Agencija odlučuje o broju učenika koje će

pozvati na državno natjecanje. Ako više učenika ima isti broj bodova, u okviru dopuštenog broja učenika koji mogu sudjelovati na državnom natjecanju, bit će pozvani svi učenici s istim brojem bodova.

Nakon natjecanja, Agencija 90 dana čuva riješene zadatke svih učenika/ca koji su sudjelovali/le u natjecanju.

4. OPĆE UPUTE ZA PREDSTAVLJANJE ISTRAŽIVAČKIH RADOVA

Izradbu istraživačkoga rada mogu prijaviti učenici/ce srednjih škola koje djeluju prema redovitom programu. Prijave se podnose državnome povjerenstvu do roka i na način utvrđen Vremenikom, odnosno pravilima pojedinoga natjecanja ili smotre.

5. OPĆE UPUTE ZA PROVEDBU SMOTRE

Na državnim smotrama nema ljestvice poretka, ali se mogu nagrađivati iznimno uspješni učenički radovi.

Ako zbog posebne naravi određenih disciplina smotri nije moguće provesti selekciju na školskoj razini, odabir sudionika/ca smotre provodi se na prvoj višoj razini (županijskoj ili međužupanijskoj) ili je provodi državno povjerenstvo.

Kriteriji za prosudbu koja prethodi državnoj razini moraju biti precizni i jasni.

Kriterije za prosudbu donosi državno povjerenstvo za pojedinu smotru.

6. ŠKOLSKA, ŽUPANIJSKA I MEĐUŽUPANIJSKA POVJERENSTVA I POVJERENSTVA GRADA ZAGREBA

Školska povjerenstva imenuje ravnatelj škole.

Županijska i međužupanijska povjerenstva i povjerenstva Grada Zagreba imenuje upravno tijelo županije, odnosno Grada Zagreba mjerodavno za poslove obrazovanja na čijem se području natjecanje održava.

Sva povjerenstva imenuju se na određeno vrijeme, ali ne dulje od godine dana.

Za svaku razinu natjecanja i smotri članovi povjerenstva moraju biti časni, uzorni i stručni ljudi koji se moraju pridržavati ovih Uputa te pravila pojedinih natjecanja ili smotri.

Nastavnik/ica koji/a je član/ica povjerenstva, a izrađuje zadatke za natjecanje, ne smije biti mentor/ica učenika/ce u disciplini za koju izrađuje zadatke, bez obzira na razinu natjecanja. Discipline se propisuju pravilima pojedinoga natjecanja.

Popis članova županijskih, međužupanijskih (regionalnih) povjerenstava za natjecanja i smotre mora se dostaviti Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Zagreb, Amruševa 4, s naznakom ZA NATJECANJA I SMOTRE, i to do 31. siječnja 2018. godine.

Svako povjerenstvo Agenciji mora dostaviti izvješće te sve potrebne podatke s provedenog natjecanja ili smotre u roku naznačenom u pravilima svakoga pojedinog natjecanja i smotre.

7. DRŽAVNO POVJERENSTVO

Članove državnog povjerenstva za provedbu državnoga natjecanja ili državne smotre imenuje i razrješava ravnatelj Agencije.

Državno se povjerenstvo imenuje svake godine.

Od ukupnoga broja članova državnoga povjerenstva za provedbu određenoga natjecanja najmanje polovica mora biti iz redova nastavnika srednjih škola Republike Hrvatske.

Nastavnik/ca koji/a je član/ica državnoga povjerenstva, a izrađuje zadatke za natjecanje, ne smije biti mentor/ica učenika/ce u disciplini za koju izrađuje zadatke.

Nastavnik/ca ne može biti član/ica državnoga povjerenstva natjecanja ili smotre u kategoriji u kojoj sudjeluje kao mentor/ica učenika/ce ili skupine. Kategorije se propisuju pravilima pojedinoga natjecanja.

U državna povjerenstva za provedbu smotri imenuju se i istaknuti stručnjaci/kinje iz pojedinih područja.

Članovi povjerenstva moraju biti stručne i odgovorne osobe koje će poduzetno i savjesno sudjelovati u radu državnoga povjerenstva, pridržavajući se svih zadanih rokova.

Članstvo u državnome povjerenstvu može prestati odlukom ravnatelja Agencije zbog nestručnoga, neodgovorna ili nesavjesna rada u povjerenstvu.

Članovima državnoga povjerenstva isplaćuje se naknada za obavljeni rad.

Zadaće državnoga povjerenstva su:

- a) izradba prijedloga programa/pravila natjecanja ili smotre;
- b) provedba natjecanja ili smotre u skladu s programom i pravilima natjecanja;
- c) utvrđivanje mjerila za vrjednovanje pojedinih zadataka;
- d) obavljanje stručno-tehničkih poslova;
- e) priprema i organizacija natjecanja ili smotri na državnoj razini;
- f) priprema i tiskanje materijala vezanih uz natjecanja ili smotre;

- g) osiguravanje tajnosti zadataka;
- h) analiza svih dijelova natjecanja ili smotre na temelju kojih donose zaključke i preporuke koje prosljeđuju Agenciji;
- i) izradba izvješća o provedenom natjecanju ili smotri što ga u zadanom roku dostavljaju Agenciji;
- j) predlaganje škole domaćina državnoga natjecanja ili smotre, pružanje stručne i organizacijske pomoći te pravodobno slanje svih potrebnih materijala školi domaćinu;
- k) ostali poslovi koji proizlaze iz specifičnosti natjecanja ili smotre, a obuhvaćeni su odlukom o imenovanju pojedinoga povjerenstva.

Predsjednika i tajnika državnoga povjerenstva imenuje ravnatelj Agencije.

Predsjednik državnoga povjerenstva vodi sastanke te prati i odgovara za rad povjerenstva.

Predsjednik državnoga povjerenstva je obvezan Agenciji dostaviti izvješće o provedenom natjecanju ili smotri, a ono mora sadržavati i financijsko izvješće, i to najkasnije do kraja tekuće nastavne godine u kojoj je provedeno natjecanje ili smotra, nakon što cjelokupno izvješće odobri državno povjerenstvo određenoga natjecanja ili smotre.

Tajnik državnoga povjerenstva je dužan nakon završetka natjecanja Agenciji dostaviti po jedan primjerak zadataka s održanog natjecanja.

8. PRIZNANJA, POHVALNICE I ZAHVALNICE

Učenici/ce koji/e na natjecanjima osvoje prva tri mjesta dobivaju priznanja, ostali učenici/e sudionici natjecanja i smotri dobivaju pohvalnice, a mentori/ce i organizatori zahvalnice.

Priznanja, pohvalnice i zahvalnice sudionicima:

- na državnim natjecanjima i smotrama potpisuje ovlaštena osoba Agencije;
- na županijskim i međuzupanijskim natjecanjima i smotrama potpisuju ovlaštena osoba iz županije, odnosno Grada Zagreba i predsjednik županijskoga povjerenstva, odnosno povjerenstva Grada Zagreba.

Zajedno s priznanjima, učenicima za osvojeno jedno od prva tri mjesta na državnom natjecanju, Agencija uručuje i prigodne medalje.

Za točnu distribuciju priznanja, zahvalnica, pohvalnica i medalja koje se dodjeljuju na državnim natjecanjima i smotrama ovlašten je i odgovoran tajnik državnoga povjerenstva.

9. FINANCIRANJE

Troškovi za organizaciju, pripremu i provedbu državnih natjecanja i smotri učenika i učenica srednjih škola Republike Hrvatske u strukovnim disciplinama podmiruju se iz Državnoga proračuna Republike Hrvatske. Sukladno prihvaćenom planu troškova, Agencija podmiruje:

- smještaj i prehranu sudionika (natjecatelja/ica, mentora/ica, članova/ica državnih povjerenstava, tehničkoga osoblja) na temelju računa za obavljenу uslugu koji se dostavlja Agenciji;
- troškove prijevoza i naknade za dnevnicе podmiruje svaka ustanova/tvrtka za svoje sudionike natjecanja i smotri te šalje Agenciji zahtjev za povrat tih sredstava. Uz zahtjev za povrat sredstava ustanova/tvrtka treba priložiti i račune prijevoznika te preslike putnih naloga. Najveći trošak se priznaje u visini prijevoza vlakom ili autobusom na redovitim linijama. Troškovi prijevoza vlastitim automobilom mogu se priznati samo u iznimnim okolnostima, uz prethodnu suglasnost Agencije;
- naknade članovima državnoga povjerenstava podmiruje domaćin natjecanja te šalje Agenciji zahtjev za povrat tih sredstava;
- materijalne troškove natjecanja i smotri podmiruje domaćin natjecanja te šalje Agenciji zahtjev za povrat tih sredstava. Uz zahtjev za povrat sredstava domaćin treba priložiti i račune za nastale troškove.

Agencija ne snosi troškove smještaja i prehrane za možebitne goste koje državno povjerenstvo poziva na državno natjecanje ili smotru iz zemlje ili inozemstva, kao ni za sudionike natjecanja i smotri (učenike/ce i mentore/ice) koji na njima sudjeluju bez odobrenja Agencije.

Domaćin državnoga natjecanja ili smotre dužan je Agenciji u roku od 30 dana od svršetka natjecanja ili smotre dostaviti konačno financijsko izvješće o održanom natjecanju ili smotri sa svim financijskim pokazateljima i priložima o utrošku sredstava. Financijsko izvješće ovjerava tajnik državnoga povjerenstva.

10. ZAVRŠNE ODREDBE

Agencija ustrojava, prikuplja podatke i vodi bazu podataka za cjelokupni sustav natjecanja i smotri učenika/ca srednjih škola iz strukovnih disciplina.